

Kúria
ítélete

Az ügy száma: Bfv.II.1.590/2025/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Dr. Metzing Márton, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2026. június 25.
Az ügy tárgya: költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények
Terhelt: II. rendű
Elsőfok: Pécsi Törvényszék, 24.B.91/2025/4., ítélet, előkészítő ülés,
2025. április 30.
Másodfok: Pécsi Ítéltábla, Bf.I.50/2025/7., ítélet, tanácsülés, 2025.
szeptember 16.
Az indítvány előterjesztője: Pécsi Fellebbviteli Főügyészség
Az indítvány iránya: a II. rendű terhelt terhére

Rendelkező rész

A Kúria a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt II. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Pécsi Fellebbviteli Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pécsi Törvényszék 24.B.91/2025/4. számú és a Pécsi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.I.50/2025/7. számú ítéletét II. rendű terhelt tekintetében annyiban változtatja meg, hogy a vele szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 (kettő) évre súlyosítja.

Egyebekben a megtámadott határozatot II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az

indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Pécsi Törvényszék a 2025. április 30-án kihirdetett 24.B.91/2025/4. számú ítéletével II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont]; bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], 2 rendbeli vesztegetés elfogadásának bűntettében [Btk. 291. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, (3) bekezdés c) pont], 2 rendbeli számvitel rendje megsértésének bűntettében, melyből 1 rendbeli bűnsegédként, 1 rendbeli társtettesként elkövetett [Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont], felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás bűntettében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], valamint 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében, melyből 1 rendbeli bűnsegédként, 1 rendbeli társtettesként elkövetett (Btk. 345. §). Ezért halmazati büntetésül 1 év 9 hónap szabadságvesztésre, 5 év gazdálkodó szervezet vezetése foglalkozástól eltiltásra, 3.500.000 forint pénzbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő napban határozta meg, továbbá vele szemben 11.633.360 forint erejéig vagyonekobzást rendelt el.

[2] Az ügyészség és a II. rendű terhelt védője fellebbezése folytán másodfokon eljáró Pécsi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2025. szeptember 16-án meghozott Bf.I.50/2025/7. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet a II. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta, a pénzbüntetés kiszabását, valamint a vagyonekobzás alkalmazását vele szemben mellőzte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] **II.** 1. A jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozat ellen a Pécsi Fellebbviteli Főügyészség BF.200/2025/2. szám alatt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 651. § (1) bekezdés alapján, a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában meghatározott okból.

[4] Az indítvány szerint a jogerős ítélet a II. rendű terhelt tekintetében a Btk. 82. §-ában meghatározott, a büntetés enyhítésére vonatkozó rendelkezések megsértésével állapította meg a szabadságvesztés büntetés tartamát, mely törvénysértés orvoslására a másodfokú eljárásban erre irányuló ügyészi indítvány ellenére nem került sor.

[5] Utalt rá, hogy a II. rendű terhelt terhére rótt költségvetést károsító és korrupciós bűncselekmények büntetési tétele egyaránt öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ugyanakkor önmagában az a körülmény, hogy a II. rendű terhelt a terhére rótt tettesként, illetve társtettesként elkövetett súlyosabb bűncselekmények mellett más bűncselekmények elkövetésében bűnsegédként vett részt, nem nyújt alapot a Btk. 82. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezés alkalmazásához.

[6] Érvelése szerint a vád tárgyává tett bűncselekményekben II. rendű terhelt bűnösségének megállapítása mellett, a törvényi rendelkezéseknek kizárólag hosszabb tartamú, a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontja szerinti kétéves alsó határt elérő tartamú szabadságvesztés büntetés felel meg.

[7] Mindezek alapján a II. rendű terhelt tekintetében a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

[8] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1511/2025/3. számú átiratában a Pécsi Fellebbviteli Főügyészség felülvizsgálati indítványát – annak indokaival egyetértve –, irányát tekintve a terhelt terhére módosítva, helyesen a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) alpontjában meghatározott felülvizsgálati ok alapján fenntartotta.

[9] Kifejtette, hogy a büntetés jelentős enyhítését a Btk. 82. § (4) bekezdésében meghatározó, ún. kétszeres leszállás alkalmazhatósága szempontjából nélkülözhetetlen a II. rendű terhelt terhére rótt, a halmazati büntetési tételkeretet meghatározó – ténylegesen az 1/a., az 1/b. és a 2. tényállási pontokban foglalt – bűncselekmények minősítésének felülvizsgálata, mert ehhez képest dönthető el, hogy a büntetés enyhítésére vonatkozó szabályok helyes alkalmazásával mekkora a kiszabható szabadságvesztés legális minimuma.

[10] Az irányadó tényállás szóban forgó részecselekményeinek ismertetését követően annak megállapítására jutott, hogy a II. rendű terheltnek a 2. tényállási pontban foglalt cselekménye korrupciós bűncselekmény megállapítására ugyan nem alkalmas, ugyanakkor az 1/b. tényállási pontban szereplő – önmagában öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő – cselekmény helyes minősítésére figyelemmel megállapítható halmazati büntetési tételkeret alapján a kiszabott büntetés a felülvizsgálati indítványban foglaltaknak megfelelően törvénysértő.

[11] Miután pedig a büntetési tételkeret alsó határát el nem érő és enyhítő szakasz alkalmazásával sem kiszabható tartamú szabadságvesztés a törvény által lehetővé tett legrövidebb tartamra történő felemeléssel tehető törvényessé, a jogerős ügydöntő határozat hatályon kívül helyezése és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítása helyett a jogerős ügydöntő határozat megváltoztatása indokolt.

[12] Mindezek alapján a II. rendű terhelt tekintetében a jogerős ítélet megváltoztatását, a szabadságvesztés büntetés tartamának a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontjának megfelelő két évre felemelését, egyebekben a jogerős ítélet hatályában fenntartását indítványozta.

[13] 3. A II. rendű terhelt védője a felülvizsgálati indítványra tett észrevételében a felülvizsgálati indítvány elutasítását indítványozta azzal, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, az eljáró bíróságok helyesen állapították meg, hogy lehetőség van a II. rendű terhelt tekintetében a Btk. 82. § (4) bekezdésében meghatározott ún. kétszeres leszállásra.

[14] **III. A felülvizsgálati indítvány alapos.**

[15] 1. A Be. 660. § (1) bekezdése értelmében a Kúria a felülvizsgálati indítványt főszabályként tanácsulésen bírálja el. E főszabály alóli kivételként a Kúria nyilvános ülésen határoz a felülvizsgálati indítványról, ha a terhelt vagy a védő a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány kézbesítésétől számított nyolc napon belül ezt indítványozza [Be. 660. § (2) bekezdés a) pont].

[16] A mindezekre kiterjedő figyelmeztetés után az arra jogosultak nem indítványozták nyilvános ülés kitűzését, ezért a Kúria a felülvizsgálati indítványt tanácsulésen bírálta el.

[17] 2. Az iratokból kitűnően a másodfokú bíróság 2025. október 10-én közölte az ügyészséggel a jogerős ügydöntő határozatot, amelyhez képest a fellebbviteli főügyészség felülvizsgálati indítványa 2025. december 2-án érkezett meg az elsőfokon eljáró bírósághoz, mely 2025. december 4-én az ügyiratokat a Kúriához felterjesztette, ekként – a Be. 652. § (3) bekezdésében meghatározott határidő megtartása folytán – a felülvizsgálati indítvány előterjesztése joghatályos.

[18] 3. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, és kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[19] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése (első fordulat) miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével (második fordulat) szabott ki törvénysértő büntetést.

[20] Az indítványban hivatkozott, a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja kapcsán a Kúria utal arra, hogy 2025. szeptember 1. napja, azaz a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontjának az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény 211. §-ával történt módosítása óta e felülvizsgálati ok alapján kizárólag a büntetés törvénysértő volta vizsgálható, függetlenül attól, hogy annak alapjaként az indítvány téves minősítést vagy a Btk. más szabályának megsértését jelöli-e meg.

[21] Törvénysértőnek pedig kizárólag az a büntetés minősül, ami olyan büntető anyagi jogi szabály megszegésében nyilvánul meg, amelynek alkalmazását a büntetés meghatározása körében a törvény az ítélőbíró számára korlátok közé szorítva biztosítja, és elvétése miatt a Be. XCIV. Fejezete nem nyújt jogorvoslati lehetőséget. Ilyen esetben a büntetés nem illeszkedik a törvénybe, azaz ilyen büntetést a törvény nem tesz lehetővé [Kúria Bfv.III.1559/2018/10. (BH 2020.9.)]. Ez jellemzően akkor valósul meg, ha a büntetés mértéke az adott ügyben irányadó – a Btk. Különös Részének rendelkezései alapján, de a Btk. Általános Részének rendelkezéseire is tekintettel kialakított – büntetési tételkeret alsó vagy felső határán kívül esik.

[22] A Legfőbb Ügyészség az indítványozó által megjelölt jogszabályi hivatkozást a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) alpontjára pontosította. Ennek megfelelően az indítvány a büntetőjog – a cselekmény minősítésén kívül eső – más szabályának törvénysértő büntetés kiszabását eredményező megsértésére vezető felülvizsgálati ok fennállását állította.

[23] A Kúria felülbírálati jogköre a felülvizsgálatban kötött; a Be. 659. § (5) bekezdése értelmében a jogerős ügydöntő határozatot – az (6) bekezdésben meghatározott, az abszolút hatályon kívül helyezésre vezető eljárási szabálysértések kivételével – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül. Mindez azt jelenti, hogy miután a megjelölt felülvizsgálati ok az anyagi jogi jogszabálysértés körében kizárólag és kifejezetten a minősítésen túli törvényesség körét fedí le, a felülbírálati jogkör sem terjed azon túlra, vagyis – szemben a Legfőbb Ügyészség érvelésével – az irányadó tényállás alapján a II. rendű terhelt terhére rótt cselekmények minősítése helyességének vizsgálata a felhívott felülvizsgálati ok alapján nem végezhető el, annak ilyen esetben nincs helye.

[24] 4.1. A felülvizsgálati indítvány szerint az alapügyben eljáró bíróságok a II. rendű terhelttel szemben tévesen jutottak arra a következtésre, hogy a büntetés kiszabása során lehetőség van a büntetés enyhítését meghatározó, a Btk. 82. § (4) bekezdése szerinti ún. kétfokú leszállásra, ezért a vele szemben kiszabott (szabadságvesztés) büntetés – tartamában – törvénysértő.

[25] A jogerős ítélet a II. rendű terhelt cselekvőségét érintően több bűncselekményben való bűnösség megállapításáról rendelkezett és – erre tekintettel – került sor vele szemben halmazati büntetés kiszabására.

[26] 4.2. A büntetés enyhítésére vonatkozó szabályok helyes értelmezése halmazati büntetés esetén az alábbiak szerint alakul.

[27] A Btk. 81. § (1) bekezdés alapján bűnhalmazat esetén egy büntetést kell kiszabni.

[28] A Btk. 81. § (2) bekezdés szerint a halmazati büntetést a bűnhalmazatban lévő bűncselekményekre megállapított büntetési nemek, illetve büntetési tételek közül a legsúlyosabbnak az alapulvételével kell kiszabni.

[29] A Btk. 81. § (3) bekezdés alapján, ha a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények közül legalább kettő határozott ideig tartó szabadságvesztéssel büntetendő, a büntetési tétel felső határa a legmagasabb büntetési tétel felével emelkedik, de nem érheti el az egyes bűncselekményekre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát.

[30] A Btk. 82. § (1) bekezdés alapján a büntetési tételnél enyhébb büntetés szabható ki, ha annak legkisebb mértéke a büntetés kiszabásának elveire figyelemmel túl szigorú lenne.

[31] A Btk. 82. § (2) bekezdés szerint az (1) bekezdés alapján, ha a büntetési tétel alsó határa

- a) tízévi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb ötévi,
- b) ötévi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb kétévi,
- c) kétévi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb egyévi,
- d) egyévi szabadságvesztés, ehelyett rövidebb tartamú szabadságvesztést lehet kiszabni.

[32] A Btk. 82. § (4) bekezdésének megfelelően kísérlet vagy bűnsegély esetében, ha a (2) bekezdés alapján kiszabható büntetés is túl szigorú lenne, a büntetést a (2) bekezdés soron következő pontja alapján lehet kiszabni.

[33] E rendelkezések egybevetése alapján halmazati büntetés esetén a büntetési tétel felső határának, az enyhítő szakasz alkalmazásával a büntetési tétel alsó határának, a speciális minimumnak az átlépésére kap a bíróság jogszabályi felhatalmazást.

[34] A korlátozott enyhítés körén belül a Btk. 82. § (2) bekezdése szabályozza az egyfokú enyhítést, melynek lényege, hogy ha az adott bűncselekményre irányadó büntetési tétel legkisebb mértéke a bűnösségi körülmények alapján túl szigorú lenne, a bíróság a minimum helyett a törvényben meghatározott, eggyel enyhébb lépcsőfok szerinti büntetést szabhat ki. Ezzel szemben a kétfokú enyhítés akkor alkalmazható, ha még az egyfokú enyhítéssel kiszabható büntetés is túlságosan szigorúnak bizonyulna, így a bíró két lépcsővel enyhébb büntetést is kiszabhat. Lényeges különbség a két forma között, hogy míg az egyfokú enyhítést a Btk. nem köti speciális feltételhez – vagyis alkalmazásához elegendő, ha azt az általános bűnösségi körülmények megalapozzák –, addig a kétfokú enyhítésre kizárólag kísérlet és bűnsegély esetén van törvényes lehetőség.

[35] Halmazati büntetés esetén az enyhítésre vonatkozó – a Btk. 82. §-ában meghatározott – szabályok a halmazati büntetési tételkeret alsó határához képest engednek lefelé eltérést. Ennek megfelelően nincs lehetőség a Btk. 82. § (4) bekezdésében írt ún. kétszeres leszállásra, amennyiben a bűnhalmazatban szereplő, a halmazati büntetési tételkeretet meghatározó legsúlyosabb bűncselekménynél nem áll fenn a kísérlet vagy a bűnsegély. Kizárt a kétszeres enyhítés akkor is, ha a Btk. 81. § (3) bekezdése szerinti bűncselekményből több is megvalósult, és az azonos büntetési tétellel fenyegetett legsúlyosabb bűncselekmények között akár csak egy olyan is akad, amelyre nézve nem volt megállapítható a kísérleti szak, avagy a bűnsegédi elkövetői alakzat.

[36] 4.3. A jelen ügyben a II. rendű terhelt terhére megállapított bűncselekmények minden esetben befejezett bűncselekmények, melyek közül a II. rendű terhelt csupán három bűncselekményt követett el bűnsegédként, míg további hat deliktum tekintetében az elkövetői alakzat tettesi, társtettesi, vagy felbujtói minőségben nyert megállapítást.

[37] A II. rendű terhelt terhére megállapított bűncselekmények közül a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző, és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtetteként – különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen és bűnszövetségben – elkövetett költségvetési csalás büntetési tételkerete öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés.

[38] A – már idézett – Btk. 82. § (1) bekezdése szerint a büntetési tételnél enyhébb büntetés szabható ki, ha annak legkisebb mértéke a büntetés kiszabásának elveire figyelemmel túl szigorú lenne. A (2) bekezdés b) pontja szerint ilyen esetben, ha a büntetési tétel alsó határa ötévi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb kétévi szabadságvesztést lehet kiszabni.

[39] Jelen esetben tehát a II. rendű terhelttel szemben törvényesen kiszabható legalacsonyabb tartamú büntetés két év szabadságvesztés.

[40] A jogerős ítélettel a II. rendű terhelttel szemben egy év kilenc hónap tartamban meghatározott szabadságvesztés ekként a Btk. mérlegelést nem tűrő szabályaiba ütközik, mert – a halmazati büntetésként kiszabható büntetési tételkeret legkisebb tartamára figyelemmel – a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontjának alkalmazásával meghatározott legrövidebb tartamot, két évet nem éri el.

[41] E törvénysértően enyhe büntetés az enyhítő rendelkezések teljes kimerítésével meghatározott, azaz a szabadságvesztésnek a Btk. 82. § (2) bekezdésében az adott, irányadó büntetési tételkerethez képest meghatározott legrövidebb tartamához igazításával orvosolható (Bfv.II.728/2012/5., Bfv.I.1342/2012/5., Bfv.I.992/2019/5., Bfv.II.363/2021/4.). Az e tartamot elérő büntetés ugyanis már nem sérti a büntetőjog egyetlen kötelező, eltérést nem engedő szabályát sem, hiszen az enyhítő rendelkezés – miként a büntetés célját vagy a büntetés kiszabás elveit rögzítő anyagi jogi rendelkezések (BH 2019.158.II.) – alkalmazása vagy annak mellőzése nem szolgálhat felülvizsgálat alapjául. A bíróság mérlegelési jogkörén alapuló büntetés kiszabási kérdés nem bírálható felül.

[42] A kifejtett érvek mentén a Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak – a Be. 660. § (1) bekezdésének megfelelően tartott tanácsülésen, a 655. § (1) bekezdése szerinti összetételben eljárva – helyt adott, és a megtámadott határozatot a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja alapján megváltoztatva maga hozott a törvénynek megfelelő határozatot. A II. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontja alapján kiszabható legkisebb tartamra, két évre súlyosította, egyebekben pedig a jogerős ítéletet a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[43] *A határozat elvi tartalma*

Önmagában az a körülmény, hogy a terhelt a terhére rótt tettesként, illetve társtettesként elkövetett legsúlyosabb bűncselekmények mellett más bűncselekmények elkövetésében bűnsegédként vett részt, nem nyújt alapot a büntetés enyhítésének a Btk. 82. § (4) bekezdésében meghatározott, a büntetési tételkeret alsó határának úgynevezett kétszeres leszállását magában foglaló rendelkezésének alkalmazásához.

[44] **IV.** Az ítélet ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát pedig a Be. 650. § (1) bekezdésének b) pontja zárja ki.

[45] Az ugyanazon jogosult általi ismételt indítvány előterjesztésének tilalma, illetve az azonos tartalmú indítvány ismételt előterjesztésének tilalma a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése alapján az ilyen indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2026. június 25.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró